

Oponentský posudek k bakalářské práci:

Typologie azylových zařízení pro lidi v nouzi a jejich praktické uplatnění v Plzeňském kraji

Autor: Jakub Cozl, SCHP

Autor předkládá bakalářskou práci, ve které se chce věnovat problematice bezdomovství, a to zejména z hlediska zařízení, která se snaží tuto problematiku řešit. Ve své práci předkládá stručný přehled problematiky bezdomovství i různých typů sociální služeb, které se jí týkají. Konkrétní praxe je pak ilustrována v kontextu Plzeňského kraje.

Formální stránka práce

Práce odpovídá svým rozsahem zadání. Jedná se o práci teoretickou. Je třeba ocenit, že se autor nesnaží slovníkovým způsobem definovat relevantní odborné pojmy, ale definuje je v textu tehdy, kde je to třeba, a to čtivou a srozumitelnou formou.

Autor má drobnou chybu v číslování kapitol, resp. chybí kapitola č. 8, a obsah ani úvod nemusí být číslovány. Číslo stránky na titulní straně je nadbytečné, a čísla stránek jsou celkem nevhodně umístěna na stránkách dole uprostřed, kde splývají s poznámkami pod čarou. Na dvou místech je nadpis na posledním řádku na stránce (s. 23, s. 32).

V názvu JU na s. 7 pak chybně používá písmeno „s“ místo „z“. Charita Česká Republika se v době, kdy autor práci sestavoval nenazývala Česká katolická charita ale Sdružení Česká katolická charita.

Co se poznámek pod čarou týká, často v nich chybí čárky nebo tečky (např. s. 9; s. 17, pozn. 33 a 32; s. 34, pozn. 79, 80 a 81), které oddělují jednotlivé části poznámek. Za povšimnutí pak stojí zejména poznámka 89 v kapitole 7.2 na s. 38, kdy je v ní až na jednu větu to samé, co v odstavci, který se na poznámku odkazuje. Místo kopírování celých poznámek, včetně zmíněných chyb, mohl autor také používat zkrácenou formu („týž“ nebo „tamtéž“). Pokud autor cituje ze sborníku nebo na něj odkazuje, neuvádí v poznámkách pod čarou jednotlivé příspěvky ve sborníku, ze kterých vychází, ale pouze název sborníku.

V práci chybí seznam zkratek, a některé zkratky nejsou vysvětleny ani v textu, takže se čtenář např. nedozví, jaký přesný název mají organizace, jejichž jména jsou v práci uváděna jen zkratkou.

Jazyková stránka práce

Práce má standardní jazykovou úroveň. Některé odstavce však působí na čtenáře poněkud kostrbatě (s. 11, 1. odst.). Dílčím problémem také je, že obsahuje poměrně málo autorova původního textu (viz níže).

Obsahová stránka práce

Aniž by autor v mnoha částech práce napsal něco svého původního, cituje pouze dlouhé pasáže z většinou jednoho autora, nebo na jednoho autora odkazuje, i když text je vlastně jeho doslovným přepisem (např.: kapitola 4.2, s. 16-17, s. 44-47). Za povšimnutí stojí také pasáž v kapitole 5.2, kdy autor na s. 23 sice odkazuje, ale v textu, který by tedy měl formulovat sám, stojí „abychom dosáhli“. Podobně na s. 30 stojí nepochopitelná a neukončená věta „M. Barták uvádí“.

Na s. 14 a 15 autor uvádí různé typologie související s bezdomovstvím, z textu však není zcela zřejmé, která typologie se týká USA a která Evropy, resp. ČR. Bylo by vhodnější,

kdyby autor neuváděl, odkud typologie pochází, až po jejím popsání, ale před ní. Na s. 24 v 1. odstavci kapitoly 5.2.1 hovoří autor o jakési organizaci, ale vůbec není jasné, jakou organizaci má na mysli.

Některé pasáže práce jsou sice k jejímu tématu relevantní, měly by však být v rámci práce umístěny jinde: Např. kapitola 4.2 o bezdomovcích jako marginální skupině dle Kellera by se svým obsahem spíše hodila do kapitoly 3 o bezdomovství, než do kapitoly 4 o příčinách bezdomovství. Podobně je kapitola 5 (s. 19nn) spíše o organizacích pomáhajících bezdomovcům, než o bezdomovství v Evropě. V kapitole 7 (s. 36) nepíše autor ani tak úvod k Bezdomovství v Plzeňském kraji, jako úvod k Domovu sv. Františka v Plzni. Autor v práci bohužel také nikde neuvádí, jaká měl kritéria pro výběr organizací, které se problematice bezdomovství věnují v Evropě, resp. neuvádí, jaká měl kritéria pro výběr zemí, ze kterých uvádí příklady práce s bezdomovci. V kapitole 6.2 uvádí autor poslání a cíle azylových domů, ale neuvádí zde zdroj odkud čerpal. Navíc je velmi pochybné, že by posláním všech azylových domů v ČR – jak z logiky kapitoly 6 vyplývá – bylo uplatňování a šíření evangelia.

Řada literatury, ze které autor vychází, byla vydána v polovině 90. let 20. st. Autor se však nezdráhá pracovat s touto literaturou tak, jakoby se týkala současnosti (zejména s. 20, pozn. 41). Tento problém se v práci zřetelně odráží v kapitole 6.3.6 na s. 31, kde autor píše o domácím násilí tak, že jeho oběť musí opustit své bydliště, a uchýlit se před násilníkem do azylového zařízení. To ale neodpovídá současné právní úpravě. Autor zřejmě tuto část práce sestavoval ještě před vstoupením příslušného zákona v platnost.

Poměrně podstatnou chybou je následující tvrzení autora o organizaci Charita Česká Republika: *„V této části práce by měly být informace o činnosti České katolické charity v oblasti boje proti bezdomovství. Tento nedostatek je způsoben z následujícího důvodu: Zmíněný poskytovatel nevydává souhrnné, celostátní příručky, popřípadě výroční zprávy, ze kterých by bych v kapitole, týkající se České Republiky, vycházel.“* Charita Česká Republika (dříve Sdružení Česká katolická charita) však vydává výroční zprávy pravidelně každý rok, stejně tak i Diecézní charita Plzeň, jejíž součástí je Městská charita Plzeň. Jak Charita Česká Republika, tak i Diecézní charita Plzeň o sociálních službách, které poskytují v souvislosti s bezdomovstvím, informují také na internetu.

Celkovým problémem práce pak je, že se vůbec netýká praktického uplatnění azylových zařízení v Plzeňském kraji, ale jen ve městě Plzni.

Autora bych požádal, aby při obhajobě zaujal stanovisko k těmto otázkám nebo podnětům:

- 1) Zda se od poloviny 90. let 20. st. v ČR v problematice bezdomovství něco změnilo?
- 2) Na s. 10 se autor vymezuje proti názoru I. Hradeckého, že v rodinách, ve kterých nejsou muž a žena manžely, chybí oficiální závazek a slib, a jejich děti jsou tak více ohroženi rizikem, že se jednou dostanou do obtížné situace bezdomovství. Autor argumentuje, že tento názor neodpovídá stylu života. Na s. 37 se však autor odkazuje na Hradeckého-Hradeckou, že příčinou bezdomovství, které má kořeny v dětství, jsou i stále méně stabilní svazky mezi mužem a ženou. Autora bych požádal, zda by mohl vysvětlit, jak tedy chápe roli rodiny v problematice bezdomovství? Zda je podle něj nemanželská forma soužití (oproti klasické nukleární rodině) pro děti z ní vzešlé rizikovým faktorem pro bezdomovství?

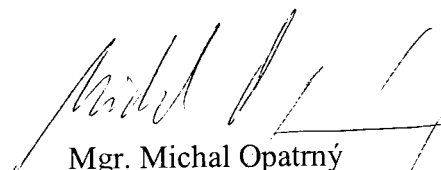
- 3) Z jakého zdroje čerpal autor v kapitole 6.2.
- 4) Autora bych požádal, aby představil, jakým způsobem „bojuje“ s bezdomovstvím Charita, a to na úrovni Charity Česká Republika a Diecézní charity Plzeň.

Z práce je patrné jak autorovo osobní zaujatí tématem tak i ochota k nasazení a obhajobě lidí bez domova. Obojí je třeba hodnotit kladně. Ke zpracování tématu však mohl autor přistoupit s větší pečlivostí.

Celkové hodnocení

Práci **doporučuji** k obhajobě.

V Českých Budějovicích, 30. 5. 2007

Mgr. Michal Opatrný
KPT Tř JČU